ערשטער גרוס פון א"י פון י. עסטרין אין תלמוד תורה זאל זונטאג, 4-טן אקטאבער 8.30 אוו.

וועטער:
טייל־ווייז וואלקנדיק, קילער

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910 PUBLISHED DAILY

זון אויפגאנג — 6.25
זון אונטערגאנג — 6.11

די איינציקע אידישע צייטונג אין מערב קאנאדע
עטאבלירט אין 1910
דערשיינט
יעדן טאג

אידישע וואכרט

THE ISRAELITE PRESS

Vol. 21, No. 219. Thur. October 1, 1931.

Published Daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג

דאנערשטאג כ' תשרי, תרצ"ב.

NEW YORK PUBLIC LIBRARY
OCT 7 1931

אנב-אורחא

פון מארק

עס שאקירט מיך זייער אפט די לייכטזיניקייט מיט וועלכע מען ווארפט זיך ביי אונז אויף דער אידישער נאס מיט די ווערטער "פאראט", "פארקוים־טע נשמות" און אנדערע עגלאבע עפ־טעפן בנוגע אידייאישע קענגער.

עס קומט אויס, אז אידיען אליין קאנען זייער שטעטל ניט באשטיין, און די הויפט ראל שפילן פרעזאנען.

די פראגע, הייסט עס, איז בלויז וועלכע פערזאנען מען דארף פאלגן. דארף מען בלויז דערווייזן, אז "אונזער רע" זייענן שיינע, פיינע, עראלאכע און אלידיוסכדיקע מענשן, ממש מלאכים; בעת דעם צווייטנס־מענשן זייענן פארר רעטער, שפיאנען, פארקויפטע נשמות, באנדיטן עס־הארצים, באשיבוזוקן און אנדערע אן א קארט.

"אונזערע" טוען אלץ און תמיד לטובת חכל, און זייערע איינענע פער־זענלאכע אינטערעסן. האבן זיי אפילו אין דער לינקער פאח ניט; בעת "זיי־ערע" זוכן נאר צו באשווינדלען דעם עולם פאר פערזענלאכע נעוינסן.

און אז "זייערער" איינער נייט ארי־בער אין אונזער לאגער? ווערט ער לגייך א צדיק גמור. און אז "אונזערע" איינער נייט אריבער צו "זייער" מחנה? ווערט ער א רשע מרושע.

* * *

איך לייענ ניט די קאמוניסטישע "פרייהייט", אבער פון א בריוו אין "טאג" נעפין איך אויס, אז בען ניט־לאון ווערט פון דער "פרייהייט" באר־שולדיקט אין שטיין אין פארבינדונג מיט דער באלייצי ווי איירער א שפיאן, צו פאר"מסר"ן פאר איר ארבעטער . . .

נעדייגקט איר ווער בען גיטלאון איז? ער איז נאר ניט לאנג צוריק נעווען דער קאמוניסטישער קאנדידאט פאר פרעזידענט אדער וויצע־פרעזי־דענט (איך געדיינק ניט גענוי וואס פון די צוויי) פון די פאראייניקט שטאטן. אז דאן האט די "פרייהייט" אים שיר ניט דערהויבן צו דער העכ־סטער לענינסקישער מדרגה.

אין אבער גיטלאון נעשטרויכלט גע־ווארן, און האט מיט דער מערהיט פון דער קאמוניסטישער פארטיי אין אמע־ריקע ארויסגעטראטן קעגן דער אפיצי־עלער מינדערהייט פארטיי, געשטיצט פון מאסקווא. ער איז געווארן א "טראצקיסט". אדער א "לאוסטאניסט".

האט איר עס דא: האט ער מקריב געווען זיין הויכע פאזיציע אין דער קא־מוניסטישער פארטיי מסתמא ניט אומזיסט. ססתמא האט ער זיך פאר־דונגען פאר גוטע געלט צו דער פאלי־צייי . . .

זיינען מיר דאך אבער אלע זיכער, אז ווען גיטלאון קומט צוריק, וואלט מען אים אויפגענומען מיט אפענע ארעמס און ער וואלט ווידער געווען דער גרויסער צדיק!

* * *

איך בריינג דא דעם פאקט ווי איי־נעם פון אז א צאל עלאכע פאקטן אין אונזער געזעלשאפטלאכן לעבן.

דאס איז ניט דוקא א קאמוניסטישע איינגעשאפט צו פאציען זיך אויף אזא, וואלט איך געשאנט. שארלאטאנסקי אויפ. צו אידייאישע קענענס.

אין אונזער נאכנען געזעלשאפטלאכן געביידיאקע אמערקס דער תיך מער דער קאמף פון פרוזענען, ווי דער קאמף פון אידיען. אין ערגעץ וואנדס מען זיך דאכט זיך ניט מיט בלאטע און מיט די שמוציקסטע זיידל ווערטער און פערזענלאכע באליידיגונגען, ווי ביי אונז.

די קאמוניסטן קומט אבער דער "קרעדט" פאר דערהויבן די זאך צו א קונסט, צום "משה נאדיריים".

זיי האבן אין דער הינזיכט ווייט אריבערגעגאנגען שוין זייער רבי'צו, יעב־טע טעלעבענדיג, ע"ח, פון פארווערטס.

* * *

אדער נעמט אט ראמזי מאקדאנאלדן אים אין נעבאך אזוי אויף זייער ב־טער, אבער פון קיינעם האט ער ניט אויסצושטיין אזעלכע צרות, ווי פון אונזערע ראדיקאלע אינ'ן.

די ארבעטער פון ענגלאנד גופא, די הויפט מחותנים אויף דער חתונה, זיי־נען איבערציינט, אז מאקדאנאלד איז באגאנגען א שווערן פעלער, זייער א שעדלאכן פעלער פאר די ארבעטער (און איך שטים מיט זיי איין).

קיינעם פון זיי גייט אבער אפילו ניט ארויף אויפן זינען צו באשולדיקן מאקדאנאלדן אז ער האט זיך פאר־קויפט.

און אפילו ווען א קאנסערוואטיווע צייטונג זאגט בביאות, אז מאקדאנאלד וועט ווערן א לארד און טאמאס וועלכן מען האט באזייטיקט פון דער איינגבאן דורך אן אויסגעלייטן מיטל, אין אן אנדערע מאנירע, אז ער האט אויפגעגעבן פון דער אייגענער אינ־טעגריטעט, אז ער האט אויפגעגעבן דאס לעבן פון זיין פאלק